

Zadeva C-716/23

**Povzetek predloga za sprejetje predhodne odločbe v skladu s členom 98(1)
Poslovnika Sodišča**

Datum vložitve:

27. november 2023

Predložitveno sodišče:

Vilniaus apygardos teismas (Litva)

Datum predložitvene odločbe:

31. oktober 2023

Pritožnica in tožeča stranka v postopku na prvi stopnji:

„Skycop.com“ UAB

Nasprotna stranka v pritožbenem postopku in tožena stranka v postopku na prvi stopnji:

Ryanair DAC

Predmet spora v postopku v glavni stvari

Pravica potnikov, ki so zavrnili vkrcanje na letalo, ki je imelo najmanj peturno zamudo, in ki zato niso prispeli na svoj končni namembni kraj, do odškodnine.

Predmet in pravna podlaga predloga

Razlaga člena 6(1)(iii) Uredbe (ES) št. 261/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. februarja 2004 o določitvi skupnih pravil glede odškodnine in pomoči potnikom v primerih zavrnitve vkrcanja, odpovedi ali velike zamude letov ter o razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 295/91 (v nadaljevanju: Uredba št. 261/2004) v povezavi s členoma 8(1)(a) in 7 te uredbe.

Člen 267 Pogodbe o delovanju Evropske unije.

Vprašanji za predhodno določanje

1. Ali je treba člen 6(1)(iii) Uredbe št. 261/2004 o določitvi skupnih pravil glede odškodnine in pomoči potnikom v primerih zavrnitve vkrcanja, odpovedi ali velike zamude letov ter o razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 295/91 v povezavi s členom 8(1)(a) te uredbe razlagati tako, da so potniki, ki so zavrnili vkrcanje na letalo, ki je imelo najmanj peturno zamudo in za katere ta let ni več služil nobenemu namenu, upravičeni do odškodnine na podlagi člena 7 te uredbe?

2. Če je odgovor na prvo vprašanje pritrdilen, katere pogoje mora izpolnjevati ta potnik, da bi bil upravičen do odškodnine na podlagi člena 7 Uredbe št. 261/2004, ali pa je takšen potnik upravičen do odškodnine ne glede na razlog, iz katerega je zavrnil vkrcanje na letalo, ki je imelo najmanj peturno zamudo?

Navedene določbe prava Evropske unije in sodna praksa

Uredba št. 261/2004, uvodni izjavi 1 in 2 ter členi 1, 2 in od 5 do 9.

Sporočilo Komisije – Smernice za razlago Uredbe (ES) št. 261/2004 Evropskega parlamenta in Sveta o določitvi skupnih pravil glede odškodnine in pomoči potnikom v primerih zavrnitve vkrcanja, odpovedi ali velike zamude letov ter Uredbe Sveta (ES) št. 2027/97 o odgovornosti letalskih prevoznikov v primeru nesreč, kakor je bila spremenjena z Uredbo (ES) št. 889/2002 Evropskega parlamenta in Sveta, člena 4.2. in 4.4.6.

Sodba z dne 26. februarja 2013, *Folkerts* (C-11/11, EU:C:2013:106); sodba z dne 4. septembra 2014, *Germanwings* (C-452/13, EU:C:2014:2141); sodba z dne 19. novembra 2009, *Sturgeon in drugi* (združeni zadevi C-402/07 in C-432/07, EU:C:2009:716); sodba z dne 23. oktobra 2012, *Nelson in drugi* (združeni zadevi C-581/10 in C-629/10, EU:C:2012:657).

Kratka predstavitev dejanskega stanja in postopka v glavni stvari

- 1 Potniki A. K., A. Š., A. V., G. S., L. K., M. V., P. K., P. Š., G. Š., A. Š., T. Š., R. R., Ž. M., A. B., P. N. in U. M. so kupili letalske vozovnice za let Vilna-Milano (Bergamo) za datum 30. marec 2022, ki ga je izvedel letalski prevoznik družba Ryanair DAC, razdalja tega leta (VNO-BGY) pa je znašala 1.532.76 km.
- 2 Odhod po voznem redu iz Vilne je bil ob 19.50 in prihod po voznem redu v Milano (Bergamo) je bil ob 21.25. Let je imel zamudo. Dejansko je letalo vzletelo šele naslednji dan ob 2.53 (kar je 7 ur in 3 minute kasneje, kot je bilo predvideno po voznem redu) in je na končni namembni kraj prispelo ob 4.40 (to je 7 ur in 15 minut kasneje, kot je bilo predvideno po voznem redu). Letalski prevoznik ni navajal nobenih posebnih okoliščin.

- 3 Nekateri potniki, navedeni v točki 1 zgoraj (8 oseb), so se vkrcali na let z zamudo in so prispeli na končni namembni kraj. Ostali potniki (8 oseb) niso prispeli na končni namembni kraj. Nekateri med njimi po dolgem čakanju in potem ko so bili obveščeni, da ima let zamudo in da ni jasno, ali bo letalo vzletelo, niso prišli na izhod za vkrcanje, medtem ko so se drugi, potem ko so čakali nekaj ur, odločili, da se ne bodo vkrcali in so odpovedali svojo prijavo na let.
- 4 Vsi potniki, navedeni zgoraj v točki 1, katerih let je imel zamudo, so z družbo „Skycop.com“ UAB sklenili pogodbe, s katerimi so ji odstopili svoje pravice do odškodnine na podlagi Uredbe št. 261/2004.
- 5 V postopku pred prvostopenjskim sodiščem sta družbi „Skycop.com“ UAB in Ryanair DAC podpisali sporazum o poravnavi glede odškodnine za osem potnikov, ki so prispeli na svoj končni namembni kraj.
- 6 Prvostopenjsko sodišče je tožbo, ki jo je vložila družba „Skycop.com“ UAB glede odškodnine za osem potnikov, ki niso prišli na svoj končni namembni kraj, zavrnilo. Obrazložitev prvostopenjskega sodišča je bila, da v Uredbi 261/2004 ni natančno določeno, da so potniki, katerih leti so imeli zamudo, tako kot potniki, katerih leti so bili odpovedani, upravičeni do odškodnine, ki jo določa člen 7 te uredbe. Prvostopenjsko sodišče je navedlo, da čeprav sodna praksa Sodišča pravico potnikov do odškodnine v primeru letov z zamudo priznava, zlasti v sodbi z dne 19. novembra 2009 v zadevi *Sturgeon in drugi*, pa se ta odškodnina izplača, če so potniki prispeli na svoj končni namembni kraj tri ali več ur kasneje, kot je bilo predvideno po voznem redu. Prvostopenjsko sodišče meni, da potniki, ki se, potem ko so bili obveščeni o pet ali več urni zamudi, odločijo, da bodo uresničili svojo pravico zavrnitve vkrcanja na letalo in zahtevajo vračilo cene njihove letalske karte, niso primerljivi s potniki, ki so na let čakali precej časa in ki so, potem ko so se na let vkrcali, prispeli na svoj končni namembni kraj.
- 7 Družba „Skycop.com“ UAB je zoper sodbo prvostopenjskega sodišča vložila pritožbo in predlagala razveljavitev izpodbijane sodbe in sprejetje nove odločitve, s katero bi se tožbi ugodilo, predlagala je tudi, naj se zadeva predloži v predhodno odločanje Sodišču.

Bistvene trditve strank v postopku v glavni stvari

- 8 Družba „Skycop.com“ trdi, da so potniki, katerih leti so imeli zamudo več kot pet ur in za katere leti ne služijo več nobenemu namenu, primerljivi s potniki, katerih leti so bili odpovedani in so zato upravičeni do odškodnine za čas, ki so ga porabili za čakanje, tudi če niso prišli na svoj končni namembni kraj (so se odločili, da se ne bodo vkrcali na let).
- 9 Družba Ryanair DAC navaja, da potniki, ki so se po zamudi leta odpovedali potovanju in niso prispeli na svoj končni namembni kraj, niso upravičeni do odškodnine, saj takšne pravice izrecno ne določa niti Uredba št. 261/2004 niti sodna praksa Sodišča.

Kratka predstavitev obrazložitve predloga za sprejetje predhodne odločbe

- 10 Predložitveno sodišče mora zadevo predložiti Sodišču v predhodno odločanje, saj bo odgovor na zastavljena vprašanja omogočil, da se ugotovi, ali v skladu z določbami Uredbe št. 261/2004 zadevni potniki, torej potniki, katerih let je imel najmanj pet ur zamude (člen 6(1)(iii)) in ki so se nazadnje odločili, da se ne bodo vkrcali na let (niso prispeli na svoj končni namembni kraj) niso upravičeni le do vračila cene, ki so jo plačali za letalsko vozovnico (člen 8(1)(a)), ampak so upravičeni tudi do odškodnine na podlagi člena 7 te uredbe, enako kot potniki, ki so se nazadnje vkrcali na let in so prispeli na svoj končni namembni kraj.
- 11 Predložitveno sodišče meni, da položaj iz postopka v glavni stvari ni izrecno urejen v Uredbi št. 261/2004, prav tako pa tega položaja ne pojasnjuje niti sodna praksa Sodišča (navaja sodbo v zadevi *Sturgeon in drugi* (C-402/07 in C-432/07), točke 31, 60 in 61, sodbo v zadevi *Nelson in drugi* (C-581/10 in C-629/10), točki 34 in 40, sodbo v zadevi *Folkerts* (C-11/11), točke 30, 32, 33, 36, 37 in 47, ter sodbo v zadevi *Germanwings* (C-452/13)).
- 12 Predložitveno sodišče poudarja, da so se v zadevah *Sturgeon in drugi* (C-402/07 in C-432/07) in *Nelson in drugi* (C-581/10 in C-629/10), čeprav je zadevni položaj prav tako vključeval več kot peturno zamudo pri odhodu, potniki kljub temu vkrcali na let in prispeli na svoj končni namembni kraj. Glede na te okoliščine in na dejstvo, da so potniki prispeli na svoj končni namembni kraj tri ali več ur kasneje, kot je bilo predvideno po voznem redu, je bilo odločeno, da so ti potniki upravičeni do odškodnine na podlagi člena 7 Uredbe št. 261/2004 enako kot potniki, katerih leti so bili odpovedani (člen 5(1)(c)(iii) te uredbe). V zadevah *Folkerts* (C-11/11) in *Germanwings* (C-452/13) je bila odškodnina prav tako povezana z dejstvom, da so potniki prispeli na svoj končni namembni kraj tri ali več ur kasneje, kot je bilo predvideno po voznem redu.
- 13 Položaj, ki se obravnava v postopku v glavni stvari, je drugačen in zastavlja se vprašanje, ali so potniki upravičeni do odškodnine na podlagi člena 7 Uredbe št. 261/2004 tudi, če njihov let z zamudo izpolnjuje pogoje, določene v členu 6 Uredbe št. 261/2004 (v obravnavanem primeru je bila zamuda pri odhodu več kot pet ur), vendar so se potniki svojemu potovanju odpovedali in niso prispeli na svoj končni namembni kraj.